

Datum
5 juni 2014

Onderwerp
brief over het ambt

‘Er wordt van je gevraagd richting te wijzen en visie te hebben. Het hoort bij “predikant nu” dat je je nek uit durft te steken en de gemeente bescheiden maar beslist voorgaat, als getuige in deze wereld.’

Aan de predikant

Beste collega,

Eens ben je onder handoplegging bevestigd in je ambt. Dat was in principe voor het leven. Hoe ‘gewoon’ je het beroep van predikant ook opvat, dit blijft bijzonder: een beroep voor het leven, of je nu man of vrouw bent, fulltimer of parttimer, werkzaam in een gemeente, in algemene dienst of in een categoriaal pastoraat. Dat levenslange maakt duidelijk dat je niet alleen dit beroep hebt, maar dat je dominee *bent*.

Verbi divini minister

In een brief aan de kerkenraden schrijf ik iets over de ambten bij elkaar. Ik citeer daarin de kerkorde, waarin staat dat het ambt bedoeld is om de gemeente ‘bij het heil te bepalen’. Daar ziet een kerkenraad op toe. Dat ‘toezien op’ is niet rondlopen als opzichters bij een bouwbedrijf. Het komt vooral uit in het verrichten van een dienst. In de kern is die dienst de *bediening van Woord en Sacrament*. In de kerk is die bediening opgedragen aan de *dienaren van het Woord*, aan de predikanten. Als predikant ben je *verbi divini minister*. Het wezenlijke van het ambt komt vooral uit in deze dienst. Daarom is het niet toevallig dat de predikant voor het leven wordt bevestigd.

Over de predikant spreken we niet meer op verheven toon. Daarmee zouden we een valse toon aanslaan. Hoe vaak heb je niet het gevoel ‘ook maar wat aan te modderen’ (aldus een predikant tijdens een synodevergadering). ‘De dominee gaat voorbij’, luidt een slothoofdstuk van een bekend boek over de predikant, en velen zullen dat herkennen.

Toch zijn jullie er nog en zolang je er bent mag je werk verrichten dat met niets te vergelijken is. Je bent de wijzende vinger van Johannes de Doper naar het Lam van God dat de zonde van de wereld wegdraagt. Je bent, in alle nederigheid, geroepen om het evangelie van het koninkrijk van God te verkondigen, ook als dat botst op tegenkrachten of lijkt te smoren in onverschilligheid. Aan jou is de volmacht verleend de sacramenten te bedienen, waardoor de Heer woning maakt onder de mensen. Je krijgt voor dit alles tijd. Tijd om al vindend en zoekend, al wikkend en wegend, al biddend en studierend de Bijbel te lezen en uit te leggen, zodat mensen Gods woorden in hun eigen taal horen. Behalve ‘leraar’ ben je ook ‘herder’. Je bent vrijgesteld om mensen te vergezellen, ook van buiten de gemeente, om hen te helpen de weg met God te gaan. Mensen nemen je in vertrouwen en delen wat hen ten diepste bezighoudt. Je bent hen nabij in hoogte- en dieptepunten van hun leven. Dat alles is een dienst die je niet zelf hebt bedacht, maar waartoe je geroepen bent door de Heer van de kerk. Het is een dienst die je wordt toevertrouwd door de gemeente, de classis of de landelijke kerk. Daarin ben je tot zegen, ook zonder dat je het vaak zelf weet. Namens de kerk wil ik mijn dankbaarheid uitspreken voor deze dienst, door jou verricht.

Vreugde en verdriet

Ik spreek predikanten die aangeven hun werk met vreugde te doen, de een vooral in en rond de kerkdiensten, de ander in het pastoraat, in de toerusting en catechese, in het opbouwwerk of in een categoriaal pastoraat. Ik hoor ook van predikanten die in hun werk kraken. Die het gevoel hebben op rotsen te ploegen. Die met de

mond vol tanden staan of geen inspiratie meer hebben. Die het gevoel hebben leeggezogen te worden en zelf hun geloof kwijt dreigen te raken. Dat kan ook alles te maken hebben met de omstandigheden waarbinnen je werkt. Wat te doen als je ouder wordt en er zo nodig weer vernieuwd moet worden? Als je jong bent en er voor je gevoel niemand beweegt? Hoe ga je om met ledendaling, vooral als er jouw kant op wordt gekeken? Wat als je diep gekwetst wordt door kritiek, die geleverd wordt zonder mededogen of zonder verstand van zaken? De een krijgt het meer voor zijn kiezen dan de ander, vreugde en verdriet is nooit gelijk verdeeld en de ene plaats is de andere niet. Wat kan ik hierop zeggen? Op een preek van mijn kant zitten jullie niet te wachten. Ik kan alleen maar zeggen: houd vol, heb goede moed. Met elkaar doen we een werk waarvan Paulus ooit heeft gezegd dat het 'niet tevergeefs is in de Heer' (1 Korinthe 15:58). Dat 'niet tevergeefs' kan voor onze ogen verborgen zijn, maar misschien is dat de wijze waarop wij delen in de gelijkenis van de graankorrel, die alleen vrucht draagt door te sterven.

Collegialiteit

Graag wil ik in deze brief nog drie dingen noemen die mijns inziens aangelegen zijn. In de eerste plaats het belang dat je werkt in een college, de kerkenraad. Je staat er niet alleen voor in de dienst aan de gemeente. Dat vraagt dat je benaderbaar en aanspreekbaar bent. Dat je kunt en wilt communiceren. Dat je het vermogen hebt de vrede te bewaren.

Behalve in een college werk je ook als collega. In de brief aan de kerkenraden sprak ik over supervisie. Een woord dat ook belangrijk is, is *intervisie*. Oog voor elkaar, leren van elkaar, solidair zijn met elkaar. Je kunt je bestaan zelf eenzaam maken, maar niemand is tot het isolement geroepen. Daarom roep ik je graag op om verantwoordelijkheid te nemen in de collegiale verbanden waarvan je geacht wordt deel uit te maken en ontdek dat anderen graag jouw collega willen zijn.

Persoon

In de tweede plaats iets over de dubbelheid dat het ambt jou draagt en dat omgekeerd jij het ambt draagt. Het ambt draagt jou. Je wordt door een gemeente niet in de eerste plaats als privépersoon gezien maar als dominee. De andere kant is, dat jij het ambt draagt. Mensen verlangen van jou als predikant dat je persoonlijk instaat voor wat je zegt. Dat je wat te zeggen hebt omdat je zelf door het evangelie bent aangesproken. Dat in wat je zegt je hart meespreekt. Dat ze in jouw doen en laten zien dat je dienaar van God bent.

Jij draagt ook het ambt. Dat zegt iets over je rol als voortrekker. De idee van de grote leider staat haaks op ons denken over het ambt, hetzelfde geldt voor wegduiken of je verschuilen. Er wordt van je gevraagd richting te wijzen en visie te hebben. Het hoort bij 'predikant nu' dat je je nek uit durft te steken en de gemeente bescheiden maar beslist voorgaat, als getuige in deze wereld.

Praxis pietatis

In de derde plaats onderstreep ik het belang zelf gevoed te worden. Je kunt het alleen volhouden als predikant wanneer je als gelovige blijft leven. Niets is erger dan een predikant die wel zijn werk blijft doen, maar die als gelovige afhaakt. Die wel blijft preken, maar zelf niet meer 'onder het woord staat'. De predikant heeft tijd nodig voor gebed, bezinning, inkeer en omkeer. Je praktijk vraagt om een *praxis pietatis*, een oefening in vroomheid, een geleefde spiritualiteit.

Als predikant dreig je leeggezogen te worden. Daar helpt alleen 'bidden en waken' tegen. Ik hoop dat je de vrijmoedigheid hebt daar tijd voor te nemen, ook bij een volle agenda. Als predikant leef je van wat je ontvangt.

God zegene je in je dienstwerk.

Met vriendelijke groet,

Dr. Arjan Plaisier,
scriba van de generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland

P.S.: Ik stuur ook jou, als kerkelijk werker, deze brief aan predikanten, omdat predikanten en kerkelijk werkers met onderscheiden verantwoordelijkheden als collega's voor dezelfde zaak staan. De andere brieven die ik schreef over het ambt kun je vinden op www.pkn.nl/ambt. Je reactie zie ik graag uiterlijk 1 juni 2015 tegemoet.

Bezoek ook
onze website:
www.pkn.nl/ambt

REACTIES NAAR

synodesecretariaat@pkn.nl
of
Dr. A.J. Plaisier
Postbus 8504
3503 RM Utrecht